



**AVIZ nr. 63 din 19.12.2018**

Având în vedere:

- prevederile art. 3 și art. 13 alin. (1) din Regulile generale privind piețele centralizate de gaze naturale aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2018;
- prevederile art. 4 alin (1) și art. 17 alin (3) din Regulamentul privind cadrul organizat de tranzacționare a produselor standardizate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A., aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 223/2018;
- solicitarea Societății Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A de avizare a „*Procedurii de organizare și funcționare a pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung administrată de societatea Bursa Română de Mărfuri S.A. (Romanian Commodities Exchange S.A.)*”, transmisă prin adresele nr. 4.621/10.10.2018, înregistrată la ANRE cu nr. 76.746/10.10.2018 și nr. 6.086/14.12.2018, înregistrată la ANRE cu nr. 96.484/17.12.2018;
- referatul de avizare întocmit de Direcția Generală Piață Energie și Prețuri,

în temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Lege nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare,

**președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite prezentul:**

**AVIZ**

**Art. 1.** (1) Se avizează „*Procedura de organizare și funcționare a pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung administrată de societatea Bursa Română de Mărfuri S.A. (Romanian Commodities Exchange S.A.)*”, elaborată de Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A., prevăzută în anexa la prezentul aviz.

(2) Prezentul aviz se referă exclusiv la conformitatea cu prevederile legale în vigoare în domeniul energiei.

**Art. 2.** Prezentul aviz se comunică elaboratorului – Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A. și produce efecte de la data de 1 ianuarie 2019.

**Art. 3.** Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A. va publica pe site-ul propriu „*Procedura de organizare și funcționare a pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung administrată de societatea Bursa Română de Mărfuri S.A. (Romanian Commodities Exchange S.A.)*”, în termen de maxim 24 de ore de la primirea prezentului aviz.

**Art. 4.** La data de 31 decembrie 2018, Avizul ANRE nr. 26/2.08.2013 și Avizul ANRE nr. 45/3.09.2014, cu modificările ulterioare, își încetează aplicabilitatea.

**p. Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,  
Henorel Florin SOREȚĂ**



**PROCEDURA  
DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A PIEȚEI PRODUSELOR STANDARDIZATE PE TERMEN  
MEDIU ȘI LUNG ADMINISTRATĂ DE SOCIETATEA  
BURSA ROMÂNĂ DE MĂRFURI  
(ROMANIAN COMMODITIES EXCHANGE) S.A.**

**DISPOZIȚII GENERALE**

**Art. 1.** - Prezenta procedură stabilește cadrul organizat pentru tranzacționarea gazelor naturale pe Piața produselor standardizate pe termen mediu și lung, prin intermediul unei platforme de tranzacționare electronică administrată de societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A., denumiță în cele ce urmează "BRM", în calitate de operator licențiat în administrarea piețelor centralizate de gaze naturale, denumiță în cele ce urmează BRM.

**TERMINOLOGIE**

**Art. 2.** (1) În înțelesul prezentului regulament, termenii folosiți au următoarele semnificații:

- a) **Atribut Total/Parțial** - specificație asociată ofertei lansat/întreținut la tranzacționare. Indică opțiunile brokerului în ceea ce privește modalitatea de acceptare la tranzacție a cantității, respectiv totală, minimă sau fracționată (pachete).
- b) **Autoritate competentă** - Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE);
- c) **Broker** - persoana fizică aflată în relații de muncă cu operatorul economic sau cu o societate de brokeraj, având ca principale atribuții introducerea și întreținerea ordinelor în timpul sesiunilor de tranzacționare/licitațiilor și care are dreptul de a angaja răspunderea operatorului economic pe care-l reprezintă în relația cu BRM;
- d) **Convenție de participare (Anexa 2 la Regulamentul privind cadrul organizat de tranzacționarea produselor standardizate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A.)** - acord standard definit de operatorul pieței centralizate, care se încheie cu participanții, și care prevede drepturile și obligațiile reciproce ale părților privind participarea la Piețele centralizate de gaze naturale administrate de către BRM;
- e) **Operatorul de Transport și Sistem (OTS)**, în speță S.N.TG.N. Transgaz S.A.;
- f) **Ordin/ofertă de vânzare/cumpărare** - ofertă introdusă de către un participant, constând dintr-o pereche preț-cantitate și alte atribute specifice, și care reprezintă angajamentul ferm al participantului;
- g) **Participant** - operator economic din sectorul gazelor naturale/client final care se înscrie ca membru afiliat sau este acționar la BRM și semnează Convenția de participare la Piața produselor standardizate pe termen mediu și lung de gaze naturale;
- h) **Preț** - prețul la care s-a efectuat tranzacția, înregistrat și afisat de sistemul de tranzacționare;

- i) **Prețul cel mai bun** –Definit ca prețul ordinului de bursa cu prioritatea cea mai mare de executie și anume prețul cel mai mare de cumparare, respectiv prețul cel mai mic de vanzare al unui produs tranzacționabil;
- j) **Prețul cel mai slab** –Definit ca prețul ordinului de bursa cu prioritatea cea mai mică de executie și anume prețul cel mai mic de cumparare, respectiv prețul cel mai mare de vanzare al unui produs tranzacționabil;
- k) **Procedura de tranzacționare simplu competitivă** – ansamblu de reguli și mecanisme de licitare, negociere și tranzacționare stabilit prin prezenta procedură. Presupune lansarea produselor standard tranzacționabile pe baza unei comenzi (oferte) transmise de un broker inițiator, care are drept exclusiv de introducere a ordinelor, pentru unul dintre sensuri (vânzare / cumpărare sau numai cumpărare, conform reglementărilor specifice în vigoare). Ceilalți brokeri au dreptul de a înregistra numai ordine de sens contrar sensului ordinului introdus de brokerul inițiator.
- l) **Procedura de tranzacționare dublu competitivă** - ansamblu de reguli și mecanisme de ofertare, negociere și tranzacționare stabilit prin prezenta procedură. Presupune lansarea produselor standard tranzacționabile de către BRM, în cadrul unei sesiuni de tranzacționare,
- m) **Produs standard** – produs definit în cadrul sistemului de tranzacționare al BRM, având ca obiect vânzarea - cumpărarea de gaze naturale pe termen mediu și lung;
- n) **Raport de tranzacționare**-situație emisă de sistemele de tranzacționare ale BRM, conținând date complete privind ofertele introduse, intervențiile suferite pe parcursul sesiunii de tranzacționare / licitației și tranzacțiile realizate;
- o) **Sesiune de tranzacționare** - interval de derulare a procedurii de tranzacționare dublu competitivă, în care se pot introduce, modifica, suspenda sau anula oferte de vânzare și /sau de cumpărare și se pot încheia tranzacții - dacă sunt îndeplinite condițiile de corelare stabilite prin algoritmi sistemelor de tranzacționare;
- p) **Sisteme de tranzacționare**– sisteme informatice exploatate și administrate de BRM în scopul realizării tranzacțiilor;
- q) **Tranzacție**- operațiune încheiată în sistemul de tranzacționare în urma corelării unei oferte de vânzare cu o ofertă de cumpărare, conform algoritmilor specifici ai sistemelor de tranzacționare.

(2) Ceilalți termeni utilizați și definiții folosite în prezenta Procedură au semnificația prevăzută în „Regulamentul privind cadrul organizat de tranzacționarea produselor standardizate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A.”, denumit în cele ce urmează “Regulament”, precum și în legislația în materie în vigoare.

## PRODUSE STANDARD ADMISE LA TRANZACȚIONARE

**Art.3** (1) În conformitate cu „Lista centralizată a produselor standardizate tranzacționabile în cadrul pieței de gaze naturale a produselor standardizate pe termen scurt și în cadrul pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung” aprobată prin Decizia nr. 1397/13.08.2018 a ANRE, pe piața produselor pe termen mediu și lung, BRM are dreptul și organizează sesiuni de tranzacționare pentru următoarele produse standard:

A. Produse standard, atât în ceea ce privește locul de livrare (PVT), cât și durata livrărilor care vor fi tranzacționate în baza **contractului standard** avizat de ANRE, **Anexa 3** la prezenta procedură :

- a. WEEK (interval de livrare - săptămâna gazieră)
- b. MONTH (interval de livrare - luna gazieră)
- c. QUARTER (interval de livrare - trimestrul gazier)
- d. SEMESTER (interval de livrare - semestrul gazier)
- e. COLD SEASON (interval de livrare – trimestrele IV și I gaziere)
- f. WARM SEASON (interval de livrare – trimestrele II și III gaziere)
- g. GAS YEAR (perioada de livrare - anul gazier)
- h. CALENDAR YEAR (perioada de livrare - anul calendaristic)

B. Produse standard, atât în ceea ce privește locul de livrare (PVT), cât și durata livrărilor care vor fi tranzacționate în baza **contractului standard EFET/contractelor preagreate**:

- a. WEEKEND (interval de livrare sâmbata – duminică)
- b. WEEK (interval de livrare - săptămâna gazieră)
- c. MONTH (interval de livrare - luna gazieră)
- d. QUARTER (interval de livrare - trimestrul gazier)
- e. SEMESTER (interval de livrare - semestrul gazier)
- f. COLD SEASON (interval de livrare – trimestrele IV și I gaziere)
- g. WARM SEASON (interval de livrare – trimestrele II și III gaziere)
- h. GAS YEAR (perioada de livrare - anul gazier)
- i. CALENDAR YEAR (perioada de livrare - anul calendaristic)

C. Produse standard, atât în ceea ce privește locul de livrare (PVT), cât și durata livrărilor, care se tranzacționează în baza **contractului propus de către participantul inițiator** al ordinului de tranzacționare :

- a. WEEK (interval de livrare - săptămâna gazieră)
- b. MONTH (interval de livrare - luna gazieră)
- c. QUARTER (interval de livrare - trimestrul gazier)
- d. SEMESTER (interval de livrare - semestrul gazier)
- e. COLD SEASON (interval de livrare – trimestrele IV și I gaziere)
- f. WARM SEASON (interval de livrare – trimestrele II și III gaziere)
- g. GAS YEAR (perioada de livrare - anul gazier)
- h. CALENDAR YEAR (perioada de livrare - anul calendaristic)

(2) Descrierea și caracteristicile fiecărui produs standard sunt redate în Anexa 1 la prezenta procedură.

## CERINȚE SPECIFICE DE PARTICIPARE ȘI TRANZACȚIONARE

#### Art. 4

(1) Participarea la tranzacții pe Piața produselor pe termen mediu și lung este permisă operatorilor economici care îndeplinesc următoarele cerințe :

- sunt titulari ai unei licențe valabile acordate de către ANRE pentru comercializarea de gaze naturale și au încheiat un contract de echilibrare și acces la PVT cu operatorul de transport și de sistem;
- sunt operatori ai sistemelor de distribuție și ai sistemelor de înmagazinare gaze naturale, care au încheiat contract de echilibrare și acces la PVT cu operatorul de transport și de sistem și au drept de tranzacționare exclusiv pe sensul de cumpărare;
- sunt clienți finali care au încheiat contract de echilibrare și acces la PVT cu operatorul de transport și de sistem, aceștia având drept de tranzacționare pe sensul de cumpărare; pe sensul de vânzare aceștia au dreptul să vândă gaze naturale doar pentru a-și echilibra în mod eficient portofoliul propriu;
- este operator de transport și de sistem (OTS) și participă la tranzacții exclusiv în scopul întreprinderii acțiunilor de echilibrare fizică a Sistemului Național de Transport (SNT).

(2) Produsele standard redate la art.3 (1) pct. A, tranzacționabile pe baza contractului standard avizat de ANRE (redat în Anexa 3), au următoarele caracteristici :

- termen suspensiv de livrare de minimum 2(două) zile calendaristice de la data încheierii tranzacției;
- au ca obiect transferul dreptului de proprietate în PVT asupra unor cantități de gaze naturale ce urmează a fi livrate în PVT, în profil zilnic constant, pentru o perioadă de timp mai mare de o zi gazieră;
- transferul se realizează pe baza raportului de tranzacționare emis de sistemele de tranzacționare ale BRM;
- cantitatea tranzacționată în baza unui astfel de contract este de 1 MWh/zi;
- obiectul tranzacției este reprezentat de un contract standard sau un multiplu de contracte standard, iar elementele care pot fi modificate de către părțile interesate în cadrul ședințelor de tranzacționare sunt prețul per contract standard și numărul de contracte standard tranzacționate;
- prețul și numărul de contracte standard aferente unei tranzacții încheiate rămân fixe pe perioada derulării contractului standard.

(3) Produsele standard redate la art.3 (1) pct. B și C au următoarele caracteristici :

- termen suspensiv de livrare de minimum 2(două) zile calendaristice de la data încheierii tranzacției;
- au ca obiect transferul dreptului de proprietate în PVT asupra unor cantități de gaze naturale ce nu pot fi modificate ulterior încheierii tranzacției;
- transferul se realizează pe baza raportului de tranzacționare emis de sistemele de tranzacționare ale BRM;
- urmează a fi livrate în PVT, în profil constant stabilit prin contract, pentru o perioadă de timp mai mare de o zi;
- clauzele contractelor de vânzare-cumpărare nu pot fi modificate ulterior datei încheierii tranzacției. Prețul este exprimat în lei/MWh, iar cantitatea tranzacționată este exprimată în MWh/zi, în profilul constant stabilit prin contract; aceste elemente nu pot fi modificate ulterior datei încheierii tranzacției.

(4) Participanții admiși la tranzacții pe Piața produselor pe termen mediu și lung care optează pentru tranzacționarea produselor standard în baza unui contract preagreat (EFET sau de un alt tip), au obligația de a transmite la BRM, odata cu ordinul inițiator, următoarele documente, sub semnătură:

- contractul agreat, ce urmează a sta la baza tranzacției;
- membrii grupului de participanți cu care s-a convenit utilizarea respectivului contract. Lista va trebui să conțină cel puțin 8 membri pentru a fi luată în considerare;
- modificările intervenite în componența grupului și /sau în forma inițială a contractului după data transmiterii ordinului vor conduce la decalarea corespunzătoare a datei licitației.

Accesul la tranzacționarea produselor respective, prin emiterea de ordine de răspuns, este permis exclusiv participanților care se află pe lista transmisă.

(5) Pentru tranzacționarea gazelor naturale în baza unor contracte definite de către participantul inițiator al ordinului de tranzacționare, accesul la tranzacționarea produsului respectiv, prin emiterea de ordine de răspuns, este permis oricărui participant înregistrat la Piața produselor pe termen mediu și lung care îndeplinește condițiile prevăzute în convenția de participare semnată cu BRM.

Publicarea ordinului inițiator, a contractului asociat și/sau a altor documente/informații necesare desfășurării procesului de tranzacționare în condiții clare și transparente se va face de către operatorul pieței cu cel puțin 3 (trei) zile lucrătoare înainte de data licitației.

## PROCEDURILE DE TRANZACȚIONARE

**Art. 5.** Procedurile de tranzacționare utilizate în cadrul Pieței Produselor pe termen mediu și lung administrată de BRM sunt:

- A. **procedură de tranzacționare simplu competitivă** – pentru produsele standard definite de BRM în cadrul art. 3, pct. B și C.
- B. **procedura de tranzacționare dublu competitivă** – pentru produsele standard definite în cadrul art. 3, pct. A.

Calendarul de tranzacționare este zilnic, între orele 10 și 15, putând fi modificat de către BRM cu înștiințarea prealabilă a participanților, în cazul solicitărilor exprese din partea acestora.

### A. PROCEDURA DE TRANZACȚIONARE SIMPLU COMPETITIVĂ

#### I. CERINȚE

##### **Art. 6.**

(1) Pentru lansarea la tranzacționare a produsului standard, participantul la piața centralizată transmite către BRM un ordin inițiator conform modelului din **Anexa nr. 3** la prezenta procedură, cu menționarea cel puțin a următoarelor elemente:

- a) denumirea participantului inițiator al ordinului și/sau al reprezentantului împuternicit;
- b) denumirea produsului standard, conform prezentei proceduri;
- c) cantitatea scoasă la tranzacționare, exprimată în MWh ;

- d) prețul de pornire a licitației (obligatoriu). Acesta poate fi făcut sau nu public la lansarea produsului, în funcție de opțiunea inițiatorului; va fi exprimat în Lei/MWh, cu 2 zecimale;
- e) data la care se dorește organizarea ședinței de tranzacționare;
- f) contractul propus, care va conține și profilul constant de livrare (graficul de livrări);
- g) orice alte informații și / sau documente considerate necesare pentru claritatea și transparența procesului de licitare.

(2) Ordinul inițiator, precum și celelalte documente asociate se vor transmite BRM în format electronic (e-mail) sau ca formular on-line aferent software-ului de tranzacționare.

(3) BRM își rezervă dreptul de a nu valida acele ordine inițiatoare care sunt formulate astfel încât, în mod evident, nu pot fi tranzacționate, spre exemplu: preț și /sau cantitate nerealiste în raport de istoricul de tranzacționare al Pieței Produselor pe termen mediu și lung și/sau al participantului respectiv, produs cu perioadă de livrare anterioară inițierii ordinului ș.a.. În asemenea situații, BRM va solicita clarificări inițiatorului ordinului.

(4) Operatorul Pieței produselor pe termen mediu și lung va publica ordinul inițiator și documentele/informațiile însoțitoare cu cel puțin 3 zile înainte de data la care a fost programată licitația.

## II. GARANȚII

### Art. 7

(1) Pentru a putea înregistra un ordin în vederea tranzacționării, participanții vor constitui la dispoziția BRM o garanție, care se calculează de către BRM ca produs dintre cantitatea oferită de participant în ordinul respectiv, prețul oferit de participant în ordinul respectiv și procentul de 0,5% .

(2) Garanția prevăzută la alin. (1) poate fi constituită în una din următoarele forme:

- a) ordin de plată;
- b) scrisoare de garanție bancară.

(3) Garanția constituită de către participanți în contul unui ordin pentru care s-a încheiat tranzacție rămâne la dispoziția BRM până la transmiterea către BRM a copieii contractului de vânzare-cumpărare (în format electronic), semnat de părțile în tranzacție.

(4) În perioada menționată la alineatul precedent, garanția constituită în contul ordinului în baza căruia a fost încheiată o tranzacție nu va putea fi folosită pentru garantare în situația participării la tranzacționarea unui alt activ.

(5) Garanțiile constituite sunt executate de BRM pentru despăgubirea părții prejudiciate, în următoarele situații:

- a) participanții nu semnează contractul de vânzare-cumpărare gaze naturale;
- b) în contractul de vânzare-cumpărare nu este completată aceeași cantitate cu cea negociată, același preț cu cel negociat sau orice altă clauză negociată în timpul ședinței de tranzacționare;

(6) În situația în care contractul de vânzare-cumpărare nu este semnat de către una din părți, cealaltă parte în contract este considerată parte prejudiciată. BRM va vira părții prejudiciate garanția părții în culpă.

(7) În situația în care niciuna dintre părțile în tranzacție nu semnează contractul de vânzare -cumpărare sau în situația în care contractul de vânzare-cumpărare nu conține elementele negociate în timpul licitației, BRM va reține garanțiile ambelor părți în tranzacție.

(8) În cazul de executare a garanției prevăzută la alin. (7), contractul de vânzare-cumpărare semnat care nu consemnează aceleași elemente din oferta tranzacționată nu va fi considerat valabil și nu produce efecte juridice.

**Art. 8** (1) După îndeplinirea obligațiilor prevăzute în art. 21, garanția va fi pusă la dispoziția participantului, existând și posibilitatea menținerii sale la BRM, la solicitarea participantului, în vederea garantării unor tranzacții viitoare.

(2) Restituirea garanțiilor se face în termen de 3 (trei) zile lucrătoare de la data depunerii unei cereri, indicându-se, pentru cele constituite prin ordin de plată, contul și banca unde se vor restitui sumele.

**Art. 9.** Ședințele de tranzacționare se desfășoară după orarul comunicat de BRM. Durata unei ședințe poate fi modificată la solicitarea inițiatorului ordinului.

### **III. ETAPELE PROCESULUI DE TRANZACȚIONARE.**

**Art 10.** Fazele procesului de desfășurare a licitației sunt redate în continuare:

**Faza I** (durată: de regulă- 15 minute).

(1) Broker-ul inițiator introduce ordinul, care va fi validat de către sistem dacă acesta îndeplinește, cumulativ, următoarele condiții:

- a) menționarea cantității;
- b) menționarea prețului;
- c) menționarea perioadei de valabilitate a ordinului.

(2) În ordinele de sens contrar sensului ordinului inițiator vor fi menționate următoarele elemente, sub sancțiunea invalidării ordinului:

- a) cantitatea;
- b) prețul;
- c) perioada de valabilitate a ordinului.

(3) Ordinul de sens contrar sensului ordinului inițiator este validat de sistem numai dacă emitențul ordinului are în contul de garanții o sumă disponibilă mai mare sau egală cu valoarea garanției necesară în cazul tranzacționării ordinului.

**Faza a II - a** (durată: de regulă - 15 minute).

(1) Ordinele introduse pot fi întreținute de brokeri, astfel după cum urmează:

a) în cazul ordinului inițiator;

- îmbunătățirea prețului (reducere în cazul ordinelor de vânzare, respectiv creștere în cazul ordinelor de cumpărare);



- modificarea cantității;
- modificarea perioadei de valabilitate a ordinului.

b) în cazul ordinului de sens contrar:

- îmbunătățirea prețului (reducere în cazul ordinelor de vânzare, respectiv creștere în cazul ordinelor de cumpărare);
- modificarea cantității;
- modificarea perioadei de valabilitate a ordinului.

**Faza a III-a** (durată: de regulă - 15 minute). În aceasta fază, numai broker-ul inițiator mai poate întreține ordinul, în sensul acceptării ordinului cu cel mai bun preț oferit.

(4) La solicitarea broker-ului inițiator, durata fazelor descrise la alin. (1) - (3) poate fi modificată.

#### **IV. CORELAREA ORDINELOR.**

**Art. 11.** Procesul de corelare a ordinelor este descris în continuare :

(1) În cursul ședinței de tranzacționare, brokerii introduc ordine care sunt validate numai dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) menționarea cantității și a prețului;
- b) existența în contul de garanții a unei sume disponibile mai mare sau egală cu valoarea garanției necesară în cazul tranzacționării ordinului.

(2) Ordinele introduse pot fi întreținute de brokeri după cum urmează:

- i. modificarea prețului;
- ii. modificarea cantității;

3) Criteriile de corelare a pretului de tranzacționare se stabilesc în ordinea următoare, în funcție de prioritate pret-timp. Prioritatea pret-timp înseamnă executarea ordinelor în primul rând în funcție de pret și în al 2-lea rând, în funcție de timp:

- pretul cel mai bun de pe sensul contrar ordinului inițiator;
- marca de timp cea mai veche (tranzacțiile se efectuează la prețul primului ordin introdus);
- în caz de egalitate al mai multor ordine, ordinea de corelare este stabilită cronologic, după marca de timp cea mai veche. Preturile pe sensul de cumpărare sunt automat limitate de sistemul de tranzacționare la un pret mai mare cu maxim 3% față de prețul ordinului cel mai bun de pe sensul vânzare.

Astfel, dacă se înregistrează același preț sau un preț mai bun (un preț de cumpărare mai mare decât prețul de vânzare sau un preț de vânzare mai mic decât prețul de cumpărare, după caz) pentru un ordin de vânzare și pentru un ordin de cumpărare, se efectuează tranzacția, doar după trecerea unui interval de timp  $\Delta t$ , setat la 3 minute, la prețul cel mai bun. La inițierea intervalului de timp  $\Delta t$  de 3 minute BRM va anunța toți participanții la tranzacționare, prin mesaj electronic (e-mail), asupra faptului că s-au îndeplinit condițiile de corelare a două oferte, oferind astfel posibilitatea tuturor celor interesați să își îmbunătățească ofertele și să continue licitația. Mesajul electronic va conține prețul la care ar urma să se încheie tranzacția, cantitatea oferită spre vânzare/cumpărare, după caz, și cantitatea ofertată pentru cumpărare/vânzare, după caz.

În cazul în care, după declansarea  $\Delta t$ , apar ordine care îmbunătățesc prețurile existente indiferent de sens, condițiile de corelare se stabilesc la noile prețuri cele mai bune și cu marca de timp cea mai nouă. După declansarea  $\Delta t$ , prețurile pe sensul de cumpărare sunt automat limitate de sistemul de

tranzacționare la un preț mai mare cu maxim 3% față de prețul ordinului cel mai bun de pe sensul cumpărare.

(4) În situația modificării prețului unui ordin, dacă condiția de preț menționată la alin. (3) este îndeplinită pentru două sau mai multe ordine de sens contrar, atunci secvența specificată la alin. (3) se execută pentru fiecare dintre acestea în ordinea introducerii/actualizării, începând cu ordinul cel mai vechi, după trecerea intervalului de timp  $\Delta t$ ;

(5) Dacă, în situația modificării prețului unui ordin, condiția menționată la alin. (3) este îndeplinită pentru două sau mai multe ordine de sens contrar, atunci secvența specificată la alin. (3) se execută de la ordinul cu prețul cel mai bun către ordinul cu prețul cel mai slab, după trecerea intervalului de timp  $\Delta t$ . Dacă printre ordinele de sens contrar care îndeplinesc condiția specificată la alin. (3) există două sau mai multe ordine având același preț, tranzacționarea acestora se va face în ordinea menționată la alin. (4), după trecerea intervalului de timp  $\Delta t$ .

(6) În situația în care, la sfârșitul sesiunii de tranzacționare, ordinul inițiator nu este integral tranzacționat, brokerul inițiator poate reintroduce ordinul inițiator pentru cantitatea rămasă necoperită, într-o sesiune de tranzacționare, la o dată ulterioară.

## V. RAPORTUL DE TRANZACȚIONARE

### Art. 12.

(1) La sfârșitul fiecărei /sesiuni de tranzacționare, sistemul de tranzacționare generează un raport, care conține următoarele elemente:

- a) denumirea produsului standard;
- b) cantitatea de gaze naturale supusă tranzacției;
- c) prețurile oferite;
- d) modificările aduse cantităților și prețurilor pe parcursul sesiunii de tranzacționare (starea ordinului), cu marca de timp asociată;
- e) tranzacția / tranzacțiile încheiate în cadrul licitației, cu menționarea cantității și prețului;

(2) Raportul de tranzacționare se transmite tuturor brokerilor participanți la sesiunea de tranzacționare, în format electronic. Raportul de tranzacționare nu va conține informații despre participanții la sesiunea de tranzacționare care, în contextul conținutului raportului de tranzacționare, sunt comercial sensibilabile, incluzând, dar fără a se limita la identitatea tuturor participanților.

(3) Rezultatele sesiunii de tranzacționare se publică pe site-ul BRM, conform prevederilor „Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A.”.

## B. PROCEDURA DE TRANZACȚIONARE DUBLU COMPETITIVĂ

**Art.13.** Lansarea la tranzacționare a produselor standard se face la inițiativa și de către BRM, după cum urmează:

(1) Lansarea unui activ pentru perioade de livrare de cel puțin o săptămână/lună se face cu minimum 5 zile calendaristice înainte de prima zi a intervalului de livrare;

- (2) Lansarea unui activ pentru perioade care depășesc o lună se face cu minimum o lună înainte de prima zi a intervalului de livrare.
- (3) Un produs standard poate fi lansat la tranzaționare și la solicitarea scrisă a unui participant la piața centralizată de gaze naturale, dar nu mai devreme de două zile înainte de perioada de livrare.

**ART 14.** Sesiunea de tranzaționare pe procedura dublu competitivă pentru produsele standard redate la art.3 (1) pct. A, tranzaționabile pe baza contractului standard avizat de ANRE, se desfășoară în sistem electronic și este descrisă în cele ce urmează.

## **I. ETAPELE SESIUNII DE TRANZACȚIONARE**

### **Art. 15**

(1) Începând cu ora de deschidere a ședinței de tranzaționare brokerii introduc ordine. Acestea sunt validate numai dacă îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții:

- a) menționarea cantității, a prețului și a termenului de valabilitate a ordinului;
- b) existența în contul de garanții a unei sume disponibile mai mare sau egală cu valoarea garanției necesară în cazul tranzaționării ordinului.

(2) Elementele care vor fi introduse de către participant la lansarea ofertei sunt:

- a) sensul ofertei (vânzare / cumpărare);
- b) volumul de gaze naturale minim: pentru perioade mai mari sau egale cu o săptămână, volumul minim este de 1 contracte de 1 MWh/zi înmulțit cu numărul de zile ale intervalului tranzaționabil. Volumul total tranzaționabil minim este definit automat pentru fiecare produs în parte în parte;
- c) prețul pentru produse va fi exprimat în Lei/MWh, număr pozitiv, cu maximum 2 (două) zecimale;
- d) termenul de valabilitate al ordinului (opțional); dacă nu se completează, sistemul va genera automat data de final a sesiunii de tranzaționare.

(3) Ordinele introduse pot fi întreținute de brokeri, astfel după cum urmează:

- i. modificarea prețului;
- ii. modificarea cantității;
- iii. modificarea termenului de valabilitate a ordinului.

## **II. CORELAREA ORDINELOR**

### **Art. 16.**

(1) În cursul ședinței de tranzaționare, brokerii introduc ordine care sunt validate numai dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- c) menționarea cantității și a prețului;
- d) existența în contul de garanții a unei sume disponibile mai mare sau egală cu valoarea garanției necesară în cazul tranzaționării ordinului.

(2) Ordinele introduse pot fi întreținute de brokeri după cum urmează:

- iii. modificarea prețului;
- iv. modificarea cantității;

(3) Criteriile de corelare a pretului de tranzacționare se stabilesc în ordinea următoare, în funcție de prioritate preț-timp. Prioritatea preț-timp înseamnă executarea ordinelor în primul rând în funcție de preț și în al 2-lea rând, în funcție de timp, astfel:

- pretul cel mai bun de pe sensul de cumpărare cu pretul cel mai bun de pe sensul de vânzare;
- marca de timp cea mai veche (tranzacțiile se efectuează la pretul primului ordin introdus);
- în caz de egalitate al mai multor ordine indiferent de sens, ordinea de corelare este stabilită cronologic, conform criteriului anterior.

Preturile pe sensul de cumpărare sunt automat limitate de sistemul de tranzacționare la un preț mai mare cu maxim 3% față de prețul ordinului cel mai bun de pe sensul de vânzare.

Astfel, dacă se înregistrează același preț sau un preț mai bun (un preț de cumpărare mai mare decât prețul de vânzare) pentru un ordin inițiator și pentru un ordin de sens contrar, se efectuează tranzacția, doar după trecerea unui interval de timp  $\Delta t$ , setat la 3 minute, la prețul ordinului cu marca de timp cea mai veche. La inițierea intervalului de timp  $\Delta t$  de 3 minute BRM va anunța toți participanții la tranzacționare, prin mesaj electronic (e-mail), asupra faptului că s-au îndeplinit condițiile de corelare a două oferte, oferind astfel posibilitatea tuturor celor interesați să își îmbunătățească ofertele și să continue licitația. Mesajul electronic va conține prețul la care ar urma să se încheie tranzacția, cantitatea oferită spre vânzare/cumpărare, după caz, și cantitatea oferită pentru cumpărare/vânzare, după caz.

În cazul în care, după declansarea  $\Delta t$ , apar ordine care îmbunătățesc prețurile existente indiferent de sens, condițiile de corelare se stabilesc la noile prețuri cele mai bune și cu marca de timp cea mai nouă. După declansarea  $\Delta t$ , prețurile pe sensul de cumpărare sunt automat limitate de sistemul de tranzacționare la un preț mai mare cu maxim 3% față de prețul ordinului cel mai bun de pe sensul cumpărare.

(4) În situația modificării prețului unui ordin, dacă condiția de preț menționată la alin. (3) este îndeplinită pentru două sau mai multe ordine de sens contrar, atunci secvența specificată la alin. (3) se execută pentru fiecare dintre acestea în ordinea introducerii/actualizării, începând cu ordinul cel mai vechi, după trecerea intervalului de timp  $\Delta t$ ;

(5) Dacă, în situația modificării prețului unui ordin, condiția menționată la alin. (3) este îndeplinită pentru două sau mai multe ordine de sens contrar, atunci secvența specificată la alin. (3) se execută de la ordinul cu prețul cel mai bun către ordinul cu prețul cel mai slab, după trecerea intervalului de timp  $\Delta t$ . Dacă printre ordinele de sens contrar care îndeplinesc condiția specificată la alin. (3) există două sau mai multe ordine având același preț, tranzacționarea acestora se va face în ordinea menționată la alin. (4), după trecerea intervalului de timp  $\Delta t$ .

### III. RAPORTUL DE TRANZACȚIONARE

#### Art. 18.

(1) La sfârșitul fiecărei /sesiuni de tranzacționare, sistemul de tranzacționare generează un raport în format electronic care se trimite tuturor Brokerilor participanți la sesiunea de tranzacționare, care conține următoarele elemente:

- a) denumirea produsului standard;
- b) cantitatea de gaze naturale supusă tranzacției;
- c) prețurile oferite;

- d) modificările aduse cantităților și prețurilor pe parcursul sesiunii de tranzacționare (starea ordinului), cu marca de timp asociată;
- e) tranzacția / tranzacțiile încheiate în cadrul sesiunii.

## TARIFE SI COMISIOANE

**Art. 18.** (1) Pentru activitățile și serviciile desfășurate, BRM are dreptul de a percepe participanților la piața centralizată tarife și comisioane, după cum urmează:

- a) tarif de înscriere inițială/prelungire participare anual (lei/participant/an);
- b) comision de administrare a pieței centralizate de gaze naturale (lei/1000 MWh) conform grilei de comisioane, aplicat numai participanților - parte în tranzacție;
- c) un tarif unic, aplicat ordonatorului inițiator, în cazul în care ședința de tranzacționare simplu competitivă se termină fără tranzacționare.

(2) În cazul neachitării obligațiilor prevăzute la alineatul (1) până la termenul scadent, BRM are dreptul de a suspenda accesul participantului la ședințele de tranzacționare, până la momentul onorării obligațiilor.

**Art. 19.** Tarifele și comisioanele percepute în calitate de operator al pieței centralizate de gaze naturale sunt înstituite în baza deciziei Consiliului de administrație al BRM și sunt publicate pe site-ul BRM.

## RĂGIMUL DE PUNERII, ADMINISTRĂRII ȘI SOLUȚIONĂRII CONTESTAȚIILOR

**Art. 20** Partea interesată poate depune contestație în scris la BRM în termen de 1 (una) zi lucrătoare de la data ședinței de tranzacționare; termenul stipulat este considerat termen de decădere. Soluționarea acesteia se face după cum urmează :

- (1) BRM înregistrează și transmite către partea vizată contestația depusă și solicită părții vizate punct de vedere cu privire la soluționarea contestației depuse;
- (2) Partea vizată are obligația de a trimite în maximum 1 (una) zi lucrătoare de la solicitare, către BRM, punctul de vedere cu privire la contestația depusă;
- (3) BRM formulează, alături de partea vizată, și transmite celor interesați, răspunsul la contestație în termen de maximum 5 (cinci) zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia.

## PUBLICARE

**Art. 21.** Pentru tranzacțiile încheiate în cadrul pieței produselor standardizate pe Piața produselor pe termen mediu și lung, BRM va publica zilnic, la sfârșitul intervalului de tranzacționare, pe pagina proprie de internet, următoarele informații:

- a) volumele tranzacționate și numărul de tranzacții încheiate în acest sens - pentru fiecare produs în

- parte;
- b) prețul minim de tranzacționare al zilei - pentru fiecare produs în parte;
  - c) prețul maxim de tranzacționare al zilei - pentru fiecare produs în parte;
  - d) prețul mediu al zilei de tranzacționare - pentru fiecare produs în parte, calculat ca medie ponderată;
  - e) prețul mediu actualizat - pentru fiecare produs în parte - pentru produsele tranzacționabile în cadrul unui interval mai larg de timp, calculat ca medie ponderată a tuturor tranzacțiilor efectuate de la începutul intervalului de tranzacționare a produsului respectiv până la sfârșitul zilei de tranzacționare;
  - f) variația prețului mediu actualizat față de prețul mediu/actualizat al zilei anterioare - pentru fiecare produs în parte;
  - g) prețul de închidere al zilei de tranzacționare - prețul ultimei tranzacții încheiate, pentru fiecare produs în parte;
  - h) variația prețului de închidere al zilei față de prețul de închidere al zilei anterioare - pentru fiecare produs în parte;
  - i) numărul participanților înregistrați la piață care au depus minimum o ofertă în piață, indiferent de sensul acesteia - vânzare sau cumpărare.

**Art. 22.** Operatorul Pieței Piața produselor pe termen mediu și lung va transmite lunar ANRE informații detaliate cu privire la fiecare tranzacție încheiată pe piața centralizată de gaze naturale din fiecare sesiune de tranzacționare până cel târziu la data de 10 a lunii în curs pentru luna precedentă, conform reglementărilor ANRE.

**Art.23.**

BRM își rezervă dreptul de a modifica și/sau completa prezenta procedură. Singura variantă opozabilă BRM este cea afișată pe site-ul acesteia și avizată de ANRE.

**A. PRODUSE STANDARD TRANZACȚIONABILE  
 ÎN BAZA CONTRACTULUI STANDARD BRM**

DENUMIRE PRODUS	CODIFICARE
1. WEEK /BRM_GAS_PFW	BRMW_ss-aaaa (ss de la 01 la 53)
2. MONTH / BRM_GAS_PFM	BRMM_luna-aaaa (numele lunii respective)
3. QUARTER / BRM_GAS_PHQ	BRMQ_Qn-aaaa (nr. de la 1 la 4)
4. FIRST SEMESTER /BRM_GAS_PHFS1	BRMGS_S1-aaaa
5. SECOND SEMESTER / BRM_GAS_PHFS2	BRMGS_S2-aaaa
6. COLD SEASON/BRM_GAS_PHFCS	BRMGN_CS – aaaa
7. WARM SEASON/ BRM_GAS_PHFS	BRMGN_WS – aaaa
8. GAS YEAR / BRM_GAS_PHFGY	BRMGY-aaaa

**B . PRODUSE STANDARD TRANZACȚIONABILE  
 ÎN BAZA CONTRACTELOR TIP EFET/CONTRACTELOR PREGĂTATE**

DENUMIRE PRODUS	CODIFICARE
1. WEEKEND/BRM_GAS_PHWK	BRMWK_zz-ll-aaaa (unde z este prima zi de weekend)
2. WEEK /BRM_GAS_PFW	BRMW_ss-aaaa (ss de la 01 la 53)
3. MONTH / BRM_GAS_PFM	BRMM_luna-aaaa (numele lunii respective)
4. QUARTER / BRM_GAS_PHQ	BRMQ_Qn-aaaa (nr. de la 1 la 4)
5. FIRST SEMESTER /BRM_GAS_PHFS1	BRMGS_S1-aaaa
6. SECOND SEMESTER / BRM_GAS_PHFS2	BRMGS_S2-aaaa
7. COLD SEASON/BRM_GAS_PHFCS	BRMGN_CS – aaaa
8. WARM SEASON/ BRM_GAS_PHFS	BRMGN_WS – aaaa
9. GAS YEAR / BRM_GAS_PHFGY	BRMGY-aaaa

**C. PRODUSE STANDARD TRANZACȚIONABILE  
ÎN BAZA CONTRACTELOR PROPUSE  
DE CĂTRE PARTICIPANTUL INIȚIATOR AL ORDINULUI DE TRANZACȚIONARE**

<b>DENUMIRE PRODUS</b>	<b>CODIFICARE</b>
1. WEEK /BRM_GAS_PHFV	BRMW_ss-aaaa (ss de la 01 la 53)
2. MONTH / BRM_GAS_PHFV	BRMM_luna-aaaa (numele lunii respective)
3. QUARTER / BRM_GAS_PHFQ	BRMQ_Qn-aaaa (nr. de la 1 la 4)
4. FIRST SEMESTER /BRM_GAS_PHFS1	BRMGS_S1-aaaa
5. SECOND SEMESTER / BRM_GAS_PHFS2	BRMGS_S2-aaaa
6. COLD SEASON/BRM_GAS_PHFCS	BRMGN_CS – aaaa
7. WARM SEASON/ BRM_GAS_PHFWS	BRMGN_WS – aaaa
8. GAS YEAR / BRM_GAS_PHFGY	BRMGY-aaaa



**CONTRACT - CADRU  
DE VÂNZARE - CUMPARARE GAZE NATURALE**

nr. ....

**I. Părțile contractante**

....., o societate înființată și funcționând conform legilor din România, cu sediul social în  
....., str. .... nr. ...., cod poștal ....., jud. ...., înregistrată la Registrul Comerțului sub  
nr. J...../...../....., cod unic de înregistrare RO ....., reprezentată legal de  
....., în calitate de furnizor de gaze naturale conform Licenței de gaze naturale  
nr. \_\_\_\_ din \_\_\_\_ emisa de ANRE, denumită în continuare „VANZATOR”.

și

....., o societate înființată și funcționând conform legilor din România, cu sediul social în  
....., str. .... nr. ...., cod poștal ....., jud. ...., înregistrată la Registrul Comerțului sub  
nr. J...../...../....., cod unic de înregistrare RO ....., reprezentată legal de  
....., în calitate de furnizor de gaze naturale conform Licenței de gaze naturale  
nr. \_\_\_\_ din \_\_\_\_ emisa de ANRE, denumită în continuare „CUMPARATOR”.

Partile, denumite în continuare, în mod individual „Partea” și în mod colectiv „Părțile”, au convenit încheierea prezentului contract de vânzare – cumparare gaze naturale („Contractul”), cu respectarea următorilor termeni și condiții:

**II. Obiectul contractului**

**Art. 2**

- (1) Obiectul Contractului este reprezentat de tranzacționarea între Vanzator și Cumparator a unor cantități determinate de gaze naturale, în condiții standardizate, exprimate în unități de energie („Cantitatea Contractată”), în conformitate cu Anexa nr. 1, „Anexa de tranzacționare”, cantități destinate comercializării pe piața de gaze naturale din România;
- (2) Cantitățile, prețurile și perioadele de livrare vor fi cele tranzacționate de către părți în cadrul sesiunilor de negociere pe Piața centralizată a gazelor naturale administrată de BRM; acestea vor face obiectul unor anexe de tranzacționare aferente fiecărei tranzacții individuale, identice în formă și completate integral, conform cu modelul prezentat în Anexa 1 a prezentului contract - cadru;
- (3) Transferul dreptului de proprietate se face în Punctul Virtual de Tranzacționare (PVT), pe baza raportului de tranzacționare pus la dispoziția Partilor de către operatorul pieței centralizate - BRM; cantitățile de gaze naturale tranzacționate urmează a fi livrate în PVT, în profil zilnic constant;
- (4) Încheierea mai multor tranzacții va presupune adăugarea prezentului contract cu mai multe documente tip Anexa 1, „Anexa de tranzacționare”. Acestea vor avea o numerotare tip Anexa 1.x, x fiind un număr crescător, începând de la 1;
- (5) Fiecare tranzacție încheiată între părți va adăuga la prezentul contract o anexa de tranzacționare, care va deveni parte integrantă din prezentul contract la data semnării de către părți;
- (6) Părțile se obligă să respecte prevederile cadrului de reglementare din domeniul gazelor naturale; în cazul modificării cadrului de reglementare în vigoare, prevederile prezentului Contract se vor amenda în mod corespunzător.

**III. Obligația de preluare/Obligația de livrare**

**Art. 3**

- (1) Cantitățile de gaze naturale tranzacționate sunt ferme, Vânzătorul asumându-și obligația de a le livra și factura Cumpărătorului, iar Cumpărătorul de a le prelua și plăti la prețul rezultat în urma sesiunii de tranzacționare;

- (2) Nepredarea, respectiv nepreluarea cantităților de gaze naturale tranzacționate, parțial sau în totalitate, presupune facturarea de către cealaltă parte a contravalorii cantității nepredate respectiv nepreluate, cu titlu de penalitate.

#### IV. Durata Contractului

##### Art. 4

- (1) Prezentul Contract se încheie pe perioada

- .....
- (sau)
- nedeterminata.

- (2) În situația expirării Perioadei de Valabilitate, Părțile nu vor mai fi ținute de termenii și condițiile prezentului Contract decât în măsura necesară pentru punerea în executare a drepturilor și obligațiilor Părților, așa cum iau naștere din prezentul Contract înainte de sfârșitul Perioadei de Valabilitate.

#### V. Predarea/preluarea gazelor naturale, măsurarea gazelor naturale

##### Art. 5

- (1) Predarea/preluarea gazelor naturale se realizează în PVT la termenul stabilite conform Anexei 1 la prezentul Contract.
- (2) Transferul dreptului de proprietate asupra gazelor naturale de la Vânzător la Cumpărător se realizează în PVT.
- (3) Cheltuielile ocazionate de predarea/preluarea gazelor naturale în PVT vor fi suportate conform prevederilor legislației în vigoare, după cum urmează:
- Vânzătorul consimte să suporte plata tuturor costurilor fără a se limita la impozite, taxe sau tarife impuse de orice autoritate guvernamentală asupra sau în legătură cu gazele naturale înainte de sau în momentul livrării acestora către Cumpărător în PVT;
  - Cumpărătorul consimte să suporte plata tuturor costurilor, fără a se limita la impozite, taxe sau tarife impuse de orice autoritate guvernamentală asupra sau în legătură cu gazele naturale după preluarea acestora de către Cumpărător în PVT.

#### VI. Prețul Contractului. Condiții și modalități de plată

##### Art. 6

- (1) Prețul gazelor naturale care fac obiectul tranzacțiilor între părți („Prețul Contractual”) este prețul stabilit în urma tranzacționării pe piețele centralizate organizate și administrate de BRM, în conformitate cu Anexa 1 „Anexa de tranzacționare”;
- (2) Prețul prevăzut la alin (1) nu include TVA și accize, acestea adăugându-se după caz conform legii.
- (3) Obligațiile de declarare și plată a accizei către bugetul consolidat al statului pentru gazele naturale achiziționate în baza prezentului Contract se stabilesc în conformitate cu prevederile legislației fiscale.
- (4) Părțile vor constitui la data semnării Anexei de tranzacționare garanții reciproce de buna-execuție prin intermediul de scrisori de garanție bancară, având ca valoare garantată valoarea Cantității Contractate care face obiectul Anexei de Tranzacționare pentru o lună, în cazul produselor semestriale și anuale, respectiv 15 zile, în cazul produselor cu perioadă de livrare mai scurtă. Garanția va acoperi inclusiv costul de înlocuire/riscul de nepreluare a gazelor contractate.

##### Art. 7

- (1) Vânzătorul va emite o factura fiscală, după cum urmează:
- În termen de maximum 2 (doua) zile lucrătoare de la data semnării Anexei de tranzacționare, Vânzătorul va emite o factură fiscală pentru 100% din valoarea Cantității Contractate pentru o lună care face obiectul Anexei de Tranzacționare. Factura astfel emisă de Vânzător are Data Scadentă de

- plată în termen de maximum **15 (cincisprezece) zile lucratoare**, socotite de la data semnării Anexei de tranzacționare. Celelalte facturi întocmite de Vânzător vor fi emise lunar, după încheierea fiecărei luni de livrare, cu Data Scadentă de plată în termen de maximum **15 (cincisprezece) zile lucratoare**;
- (2) Facturile întocmite de Vânzător corespunzător prevederilor prezentului Contract se vor transmite Cumpărătorului prin fax și/sau e-mail, la data emiterii, și în original, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.
  - (3) Plata gazelor naturale se va efectua de către Cumpărător prin virament bancar sau prin orice instrument de plată legal, agreat de către Părți potrivit Contractului și în baza facturilor emise de către Vânzător;
  - (4) Plata prin virament bancar sau prin orice alte instrumente de plată se consideră efectuată la data la care contul bancar al Vânzătorului este creditat cu suma reprezentând valoarea facturată. Plata se va face în contul Vânzătorului înscris în factură.
  - (5) Cumpărătorul va menționa în mod explicit pe ordinul de plata factura care se achită și va transmite imediat Vânzătorului o copie a acestuia, la adresele de corespondență indicate mai jos.
  - (6) Neachitarea la termenul scadent de plată a facturilor emise conform prezentului articol, dă dreptul Vânzătorului la:
    - a) perceperea unei cote a dobânzilor de întârziere egală cu nivelul majorărilor pentru neplata la termen a obligațiilor față de bugetul de stat consolidat, calculată pentru fiecare zi de întârziere, începând cu ziua imediat următoare Datei Scadente, până la achitarea integrală a debitului, inclusiv ziua plății;
    - b) limitarea/întreruperea furnizării de gaze naturale cu notificarea prealabilă a Cumpărătorului în termen de 24 (douăzecișipatru) ore de la transmiterea în acest sens a unei notificări către Cumpărător și OTS.
  - (7) În cazul în care o sumă facturată de către Vânzător este contestată integral sau în parte de Cumpărător, acesta va înainta o notă explicativă Vânzătorului cuprinzând obiecțiile sale, în termen de 5 (cinci) zile lucratoare de la data primirii facturii prin fax sau poșta electronică, și va plăti suma rămasă necontestată până la termenul limită de plată, conform art. 7 alin. (1). Obiecțiile Cumpărătorului privind valorile facturate prezentate în nota explicativă se vor concilia între părți în termen de 5 (cinci) zile lucratoare de la data primirii pretențiilor formulate de către Cumpărător. Pentru sumele contestate, dar stabilite ulterior pe cale amiabilă sau hotărâre judecătorească a fi datorate de Cumpărător, acesta va plăti, pe lângă suma datorată, o penalitate calculată conform prevederilor art. 7 alin. (6). În cazul în care, în urma contestației, s-a stabilit reducerea valorilor facturate, Cumpărătorului i se restituie eventualele sume și penalități aferente calculate potrivit art. 7 alin. (6), deja plătite, corespunzătoare reducerii respective. Procedura prevăzută de prezentul art. 7 alin. 7 nu va împiedica executarea garanției constituite de Cumpărător conform art.6 alin. (4).

## VII. Taxe și impozite

### Art. 8

- (1) În conformitate cu prevederile legale, Vânzătorul consimte să fie responsabil și să plătească sau să determine plata tuturor taxelor și/sau impozitelor, impuse de orice autoritate guvernamentală și asociate gazelor naturale livrate în baza prezentului Contract, înainte de predarea lor către Cumpărător.
- (2) În conformitate cu prevederile legale, Cumpărătorul consimte să fie responsabil și să plătească sau să determine plata tuturor taxelor și/sau impozitelor, impuse de către orice autoritate guvernamentală și asociate gazelor naturale livrate în baza prezentului Contract, după primirea acestora de la Vânzător.

## VIII. Drepturi și Obligații

### Art. 9 Drepturile și Obligațiile Vânzătorului

- (1) Vânzătorul are următoarele drepturi:
  - a) să factureze Cumpărătorului cantitatea de gaze naturale livrată și penalitățile ori dobânzile penalizatoare - atunci când este cazul - în conformitate cu prevederile contractuale și să încaseze contravaloarea acestora;
  - b) să sisteze livrările de gaze naturale Cumpărătorului, cu respectarea prevederilor de la art. 7 alin. (6) litera b);
  - c) să execute garanția constituită de către Cumpărător conform art. 6 alin. (4), în cazul unei întârzieri la plată a Cumpărătorului mai mare de 30 de zile.
- (2) Vânzătorul are următoarele obligații:

- a) să livreze Cumpărătorului cantitățile de gaze naturale stabilite potrivit prezentului Contract și în baza tuturor Anexelor de tranzacționare care fac parte integrantă din Contract;
- b) să asigure parametrii specificați ai gazelor naturale livrate, în conformitate cu legislația în vigoare;
- c) să dețină și să mențină în vigoare, pe toată durata contractului, licența de furnizare a gazelor naturale și/ sau de trader și să respecte prevederile acesteia;
- d) să asigure livrarea către Cumpărător a cantității de gaze naturale contractate în termenii prezentului contract;
- e) să returneze Cumpărătorului garanția de bună execuție în termen de 1 (una) zi lucrătoare din momentul achitării tuturor datoriilor financiare, în cazul în care contractul a încetat;
- f) să plătească Cumpărătorului, în caz de denunțare unilaterală de către Vanzător sau reziliere din vina Vanzătorului, contravaloarea gazelor naturale nelivrate;
- g) să reia livrarea gazelor naturale către Cumpărător în termen de maximum 24 (douăzeci și patru) ore de la data încetării motivului întreruperii, cu excepția situațiilor de forță majoră și a stării de necesitate.
- h) să constituie o garanție de bună-execuție prin intermediul unei scrisori de garanție bancară, având ca valoare garantată valoarea prevăzută la art. 6 alin. (4).

#### **Art. 10 Drepturile și Obligațiile Cumpărătorului**

(1) Cumpărătorul are următoarele drepturi:

- a) să solicite și să preia cantitățile de gaze naturale, în conformitate cu prevederile prezentului Contract și a tuturor Anexelor de tranzacționare care fac parte integrantă din Contract;
- b) să pretindă daune Vanzătorului în cazul limitărilor și/sau întreruperilor în livrarea gazelor naturale, în alte situații decât cele permise în prezentul Contract sau de legea aplicabilă, cauzate din culpa acestuia, culpă rezultată în baza unei expertize tehnice. Pentru evitarea oricărui dubiu, culpa trebuie dovedită.
- c) să execute garanția constituită de către Vanzător conform art. 6 alin. (4), în cazul unei neindepliniri a Vanzătorului a obligației de livrare.

(2) Cumpărătorul are următoarele obligații:

- a) să preia și sau să plătească cantitățile de gaze naturale puse la dispoziție de către Vanzător în condițiile prezentului Contract;
- b) să achite integral și la termen contravaloarea gazelor naturale cumpărate în condițiile prezentului Contract;
- c) să plătească Vanzătorului, în caz de denunțare unilaterală de către Cumpărător sau reziliere din vina Cumpărătorului, contravaloarea gazelor naturale nepreluare.
- d) Să constituie o garanție de bună-execuție prin intermediul unei scrisori de garanție bancară, având ca valoare garantată având ca valoare garantată valoarea prevăzută la art. 6 alin. (4).

#### **IX. Clauza de confidențialitate**

##### **Art. 11**

- (1) Părțile se obligă să trateze toate informațiile, datele și documentațiile de care au luat cunoștință în timpul și/sau cu ocazia derulării prezentului Contract, ca informații confidențiale și își asumă responsabilitatea pentru păstrarea caracterului confidențial al acestora.
- (2) Sunt exceptate de la prevederile Art. 11 alin. (1) următoarele date, documente și informații:
  - a) cele pentru a căror dezvăluire s-a primit acordul prealabil și scris al celeilalte părți contractante;
  - b) cele care la data dezvăluirii lor sunt de circulație publică;
  - c) cele solicitate de organele abilitate ale statului, în baza unei obligații legale de informare;
- (3) În cazul în care una dintre Părți încalcă obligația de confidențialitate cu privire la prezentul Contract, prin dezvăluirea către terți neautorizați a unor informații fără caracter public, va fi obligată la plata de daune către Partea prejudiciată.
- (4) Prevederile alin. (1) rămân valabile timp de 5 ani după încetarea prezentului Contract.

#### **X. Răspunderea contractuală**

##### **Art. 12**

Fiecare Parte va fi răspunzătoare doar pentru executarea și îndeplinirea obligațiilor sale contractuale; Părțile nu sunt răspunzătoare pentru daunele cauzate ca urmare a culpei simple. Părțile vor fi răspunzătoare numai pentru

daunele directe dovedite care pot fi atribuite intenției sau culpei grave a acestora. Răspunderea Părților pentru daune indirecte este exclusă în mod expres.

## XI. Încetarea Contractului

### Art. 13

- (1) Prezentul Contract încetează la:
  - a) încheierea perioadei de valabilitate a Contractului;
  - b) prin acordul Părților;
  - c) în situația în care una dintre Părți încetează să mai dețină autorizațiile/licențele necesare executării obligațiilor din prezentul Contract;
  - d) în cazul în care evenimentele de forță majoră împiedică Părțile să își îndeplinească obligațiile contractuale conform Contractului;
  - e) prin rezilierea de către oricare Parte, ca urmare a simplei neexecutări de către cealaltă Parte a obligațiilor contractuale, fără intervenția instanței, fără punere în întârziere și fără altă formalitate prealabilă, cu excepția transmiterii unei notificări scrise de reziliere celeilalte Părți aflate în culpă, cu cel puțin 3 (trei) zile calendaristice înainte de data menționată în notificare pentru încetarea Contractului;
  - f) prin încetare de drept în caz de faliment sau dizolvare, după caz, a partenerului contractual;
- (2) Încetarea prezentului Contract nu are nici un efect asupra obligațiilor contractuale asumate de către Părți și neexecutate încă.
- (3) Oricare dintre părți are dreptul să denunțe unilateral acest contract cu un preaviz de 30 (treizeci) de zile calendaristice, sub rezerva achitării obligațiilor de plată stabilite prin Anexele de tranzacționare în vigoare.

## XII. Notificări

### Art. 14

- (1) Părțile convin ca pe parcursul derulării prezentului Contract, toate notificările sau comunicările între ele să se facă în scris și să fie transmise prin fax și/sau e-mail, trimitere poștală recomandată cu confirmare de primire, ori prin curier la adresele indicate mai jos:

Pentru Vânzător:

Sediul: \_\_\_\_\_, nr. \_\_\_\_\_, județul/sectorul \_\_\_\_\_  
Tel: +4 \_\_\_\_\_  
Fax: +4 \_\_\_\_\_  
E-mail solicitări generale: \_\_\_\_\_  
Responsabil REMIT: \_\_\_\_\_  
Responsabil GMOIS: \_\_\_\_\_  
Responsabil Facturare: \_\_\_\_\_  
Responsabil Contractare: \_\_\_\_\_

Pentru Cumpărător:

Sediul: \_\_\_\_\_, nr. \_\_\_\_\_, județul/sectorul \_\_\_\_\_  
Tel: +4 \_\_\_\_\_  
Fax: +4 \_\_\_\_\_  
E-mail solicitări generale: \_\_\_\_\_  
Responsabil REMIT: \_\_\_\_\_  
Responsabil GMOIS: \_\_\_\_\_  
Responsabil Facturare: \_\_\_\_\_  
Responsabil Contractare: \_\_\_\_\_

- (2) În cazul în care notificarea se face prin intermediul poștei, ea va fi transmisă prin scrisoare recomandată, cu confirmare de primire și se consideră primită de destinatar la data menționată de oficiul poștal primitor pe această confirmare;

- (3) Notificările verbale nu se iau în considerare de nici una dintre Părți dacă nu sunt confirmate prin intermediul uneia dintre modalitățile prevăzute la alineatele precedente;
- (4) Schimbarea adresei de corespondență a oricăreia dintre Părți va fi notificată potrivit prevederilor alin. (1) de mai sus cu cel puțin 5 (cinci) zile calendaristice înainte de a deveni efectivă, în caz contrar notificările urmând a fi considerate valabile comunicate chiar și în situația menționii „destinatar mutat de la adresa” sau similar sau în cazul neridicării de către destinatar a documentului;
- (5) Notificările aferente tranzacțiilor către Operatorul Sistemului de Transport vor fi realizate automat de către Operatorul de piață și nu fac obiectul acestui contract.

### **XIII. Modificarea de circumstanțe**

#### **Art. 15**

- (1) Prin “modificare de circumstanțe” se înțelege: intrarea în vigoare, modificarea textului sau a interpretării privind orice cerință legală, norma, metodologie sau recomandare a unei autorități care nu erau în vigoare la data semnării acestui Contract;
- (2) Modificarea circumstanțelor poate include, fără a se limita la: introducerea unor noi impozite sau taxe, o schimbare a modalităților de impunere sau taxare, o majorare/diminuare a oricăroră dintre impozitele și taxele existente ori o schimbare a metodologiei avute în vedere la data încheierii prezentului Contract, privind fundamentarea sau recomandarea și/sau aplicarea elementelor utilizate la stabilirea Prețului Contractual; se considera modificare de circumstanțe în sensul prezentului Contract și orice modificare și completare a Codului Rețelei pentru Sistemul Național de Transport în vigoare.
- (3) În cazul unei modificări de circumstanțe care afectează prevederile din prezentul Contract, părțile se obligă să semneze un act adițional care să reflecte respectiva modificare.

### **XIV. Forța Majoră**

#### **Art. 16**

- (1) Cazul de forță majoră este acel eveniment viitor, imprevizibil și insurmontabil, care exonerează de răspundere Partea care îl invocă, în cazul neexecutării parțiale sau totale a obligațiilor asumate prin Contract, dacă acesta este invocat în condițiile legii;
- (2) Partea care invocă un caz de forță majoră este obligată să îl notifice celeilalte Părți în termen de 48 (patruzeci și opt) ore de la apariția evenimentului, urmată de remiterea documentelor justificative în termen de 5 (cinci) zile calendaristice de la aceeași dată; de asemenea, Partea în cauză este obligată să ia măsurile posibile în vederea limitării consecințelor produse de un asemenea caz;
- (3) Cazurile de Forță Majoră vor fi certificate de Camera de Comerț și Industrie a României.
- (4) În cazul în care forța majoră nu încetează în termen de 10 (zece) zile calendaristice, Părțile au dreptul să solicite încetarea deplin drept a Contractului, fără ca vreuna dintre ele să pretindă daune-interese;
- (5) Apariția unui caz de Forță Majoră nu exonerează Părțile de obligațiile scadente până la data apariției cazului de Forță Majoră;

### **XV. Legislația aplicabilă**

#### **Art. 17**

- (1) Prezentul Contract, precum și drepturile și obligațiile Părților care rezultă din derularea acestuia se supun legislației române în vigoare;
- (2) Părțile convin ca toate neînțelegerile rezultate din interpretarea, executarea sau încetarea acestui Contract să fie rezolvate pe cale amiabilă;
- (3) În caz contrar, orice litigiu decurgând din sau în legătura cu acest Contract, inclusiv referitor la încheierea, executarea ori desființarea lui, se va soluționa de către instanțele competente;

### **XVI. Cesiune**

#### **Art. 18**

- (1) Nici una dintre Părți nu va putea ceda unui terț, în orice mod, în tot sau în parte, drepturile și/sau obligațiile sale decurgând din prezentul Contract decât cu acordul scris al celeilalte Părți, care nu poate fi refuzat nemotivat;
- (2) Notificarea intenției de cesionare se înaintează celeilalte Părți cu minimum 5 (cinci) zile lucrătoare înaintea datei prevăzute pentru cesionare;

- (3) Partea notificată are obligația de a răspunde motivat în termen de maximum 5 (cinci) zile lucrătoare de la data înregistrării notificării;

## **XVII. Clauze finale**

### **Art. 19**

În cazul schimbării formei juridice/reorganizării judiciare, Părțile se obligă să comunice, în termen de maxim 5 (cinci) zile calendaristice de la această dată, modul de preluare a obligațiilor contractuale reciproce.

### **Art. 20**

Părțile se obligă, una față de cealaltă, să dețină pe toată durata Contractului aprobările necesare pentru îndeplinirea obligațiilor stipulate în acesta.

### **Art. 21**

Dispozițiile prezentului Contract se completează cu prevederile Codului Civil, precum și cu celelalte reglementări legale în vigoare. În cazul în care una dintre prevederile Contractului este lipsită de valabilitate sau inaplicabilă sub orice aspect în conformitate cu legile și reglementările aplicabile, valabilitatea, legalitatea și aplicabilitatea celorlalte prevederi ale Contractului nu va fi afectată în niciun fel de aceasta, iar Contractul va continua să își producă efectele. Prevederile lipsite de valabilitate sau inaplicabile vor fi considerate ca fiind substituite cu o prevedere adecvată și echitabilă care, în măsura permisă de lege, este cât mai aproape posibil de intenția și scopul prevederii lipsite de valabilitate sau inaplicabile, în măsura în care Partile nu convin la înlocuirea lor prin act adițional.

### **Art. 22.**

Faptul că una dintre Părți nu se prevalează, la un moment dat, de vreuna dintre prevederile prezentului Contract, nu poate fi interpretat ca fiind o renunțare la dreptul de a se prevala de aceasta ulterior, nu echivalează cu modificarea prezentului Contract și nici nu dau naștere vreunui drept oarecare în favoarea celeilalte Părți sau a unui terț.

### **Art. 23.**

Părțile declară că dispun de toată experiența și cunoștințele necesare încheierii prezentului Contract, ca prezentul Contract este încheiat în deplină cunoștință de cauză cu privire la efectele acestuia, cunoscând și înțelegând pe deplin toate aspectele legale, tehnice și comerciale legate de încheierea, executarea și încetarea prezentului Contract.

### **Art. 24.**

Oricare dintre Părți va avea dreptul de a solicita plata sumelor datorate în temeiul prezentului Contract în termen de 3 ani de la data scadenței acestora.

### **Art. 25**

Prezentul Contract a fost întocmit astăzi, \_\_\_\_\_, în 2 (două) exemplare originale, câte unul pentru fiecare Parte și își produce efectele începând cu data de \_\_\_\_\_

## **XVIII. Anexe**

### **Art. 26**

Următoarele anexe fac parte integrantă din prezentul Contract:

Anexa 1. Anexa de Tranzacționare

Anexa 2. Terminologie

Își asumă și angajează răspunderea societății:

**VANZATOR**

(Denumire societate)

\_\_\_\_\_  
Reprezentant legal

**CUMPARATOR**

(Denumire societate)

\_\_\_\_\_  
Reprezentant legal

Anexa 1  
la contract

### Anexa de tranzacționare

Condițiile specifice și comerciale de contractare prezentate în cele ce urmează vor reflecta în detaliu elementele din Raportul de tranzacționare nr...../..... Informațiile redată în prezenta anexă vor prevala în fața altor prevederi contractuale care se referă la o temă identică.

Vânzător: \_\_\_\_\_

Cumpărător: \_\_\_\_\_

➤ **PERIOADA LIVRARE / CANTITATE DE GAZE NATURALE / PREȚ / PUNCT PREDARE - PRELUARE**

Perioada de livrare (începe și se termină la ora 07:00 a zilei gaziere)	Cantitate totală tranzacționată (MWh)	Preț (LEI/MWh)	Punct Predare/Preluare

➤ **Valoare totală a contractului (fără TVA și/sau accize): \_\_\_\_\_ LEI**

Prezenta anexă a fost încheiată în urma tranzacționării pe piețele centralizate organizate și administrate de Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodity Exchange) SA – Piața centralizată a produselor pe termen mediu și lung. **Produsul (se va bifa produsul corespunzător):**

- WEEK
- MONTH
- FIRST QUARTER
- SECOND QUARTER
- THIRD QUARTER
- FOURTH QUARTER
- FIRST SEMESTER
- SECOND SEMESTER
- COLD SEASON
- WARM SEASON
- GAS YEAR

Își asumă și angajează răspunderea societății:

**VANZATOR**

(Denumire societate)

\_\_\_\_\_  
Reprezentant legal

**CUMPARATOR**

(Denumire societate)

\_\_\_\_\_  
Reprezentant legal

Anexa 2



la contract

### Terminologie

- „**Codul rețelei pentru sistemul național de transport al gazelor naturale**”- act normativ ce reglementează condițiile și regulile de utilizare a Sistemului Național de Transport al gazelor naturale din România;
- „**Autoritate Competentă**” - Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE);
- „**Cantitate Contractată**” – un volum de gaze naturale vandute de către Vanzător, Cumpărătorului, în conformitate cu prevederile Contractului pe durata Perioadei de Livrare;
- „**Data Scadentă**” – data și/sau datele la care sumele de plată debitează contul Vanzătorului cu contravaloarea facturilor emise conform prevederilor Contractului. Dacă acea dată corespunde unei Zile Nelucrătoare, se consideră Ziua Lucrătoare imediat următoare;
- „**Gaze naturale**” – gazele libere din zăcămintele de gaz metan, gazele dizolvate în țiței, cele din câmpul de gaze asociat zăcămintelor de țiței, precum și gazele rezultate din extracția sau separarea hidrocarburilor lichide;
- „**Operatorul de transport și de sistem (OTS)**” – persoana fizică sau juridică ce realizează activitatea de transport al gazelor naturale și răspunde de exploatarea, întreținerea și, dacă este necesar, dezvoltarea sistemului de transport într-o anumită zonă și, după caz, a interconectărilor sale cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului, în vederea satisfacerii cererii pentru transportul gazelor naturale;
- „**Perioada de Livrare**” – înseamnă perioada definită de către părți pentru fiecare tranzacție individuală;
- „**Prețul Contractual**” - reprezintă prețul gazelor naturale, rezultat în urma tranzacției, ce va fi plătit de Cumpărător Vanzătorului pentru gazele naturale contractate în baza Contractului;
- „**Sistemul Național de Transport**” („SNT”) – sistemul de transport gaze naturale situat pe teritoriul României și care se află în proprietatea publică a statului;
- „**Valoarea Contractuală**”- reprezintă valoarea obținută prin înmulțirea Cantității Contractate cu Prețul Contractual, la care se adaugă TVA în conformitate cu prevederile legale;
- „**Zi Lucrătoare**” - înseamnă orice zi, alta decât Sâmbăta sau Duminica sau orice sărbătoare legală, în care băncile sunt în general deschise pentru operațiuni în România;
- „**Zi Nelucrătoare**”- înseamnă orice zi de Sâmbăta sau Duminica sau orice sărbătoare legală și în care băncile sunt închise pentru efectuarea oricăror operațiuni în România;

Își asumă și angajează răspunderea societății:

**VANZATOR**

(Denumire societate)

Reprezentant legal

**CUMPARATOR**

(Denumire societate)

Reprezentant legal

**ORDIN INIȚIATOR**

(model)

Participant	
Beneficiar	
Produs standard	
Tip activ	
Cantitate	
Sens ordin : Vânzare/cumpărare	
Pretul de pornire al licitației	
Condiția de livrare : PVT	
Data începerii livrării	
Alte precizări	
Data și ora propusă pt desfășurarea ședinței	

Am luat cunoștință și ne angajăm să respectăm prevederile Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționarea produselor standardizate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A., aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 223/2018 și ale procedurilor de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) S.A., avizate de ANRE.

În cazul schimbării furnizorului de gaze urmare încheierii tranzacției, ne angajăm să respectăm prevederile legale în vigoare.\*

\* Valabil în cazul consumatorilor de gaze.

Client:

\_\_\_\_\_  
(Nume, prenume)

Vizat

/membru afiliat/membru acționar

\_\_\_\_\_  
(Semnătura autorizată și ștampila)